

Betreft:	Bijbelstudie	Dit is een uitgave van de Hersteld Hervormde Mannenbond	
Onderwerp:	Haggai	Auteur:	Ds. I.J.R. Bijl
Nummer 2020	Deze uitgave is uitsluitend bestemd voor de aangesloten verenigingen		

Bijbelstudie over Haggai 2: 21-23 NOG EENMAAL...

Ook voor de profeten gold dat de ene ambtelijke loopbaan de andere niet was. Er waren profeten, zoals Samuël en Jesaja, die de Heere tientallen jaren heeft willen gebruiken in Zijn dienst. Er waren er echter ook onder Gods knechten die maar korte tijd geprofeteerd hebben. Dat laatste gold voor de profeet Haggai. Zijn ambtelijke bediening duurde “slechts” drieënhalve maand, van de eerste dag van de zesde maand tot en met de vierentwintigste dag van de negende maand in het tweede jaar van koning Darius. In die periode heeft hij viermaal van Godswege moeten profeteren, waarbij Haggai's laatste twee profetieën ook nog eens op één en dezelfde dag geklonken hebben (vers 21). Al heeft Haggai dan “maar” vier keer gepreikt, toch heeft de profeet in die vier profetieën alles gezegd wat van Godswege gesproken moest worden. Hij heeft geen woord te veel gezegd, maar ook geen woord te weinig.

In de vier profetieën die de profeet Haggai moest profeteren is een duidelijke lijn zichtbaar. In de eerste twee profetieën ging het om de herbouw van de tempel die verwoest was bij de Babylonische ballingschap. De Heere had Zijn volk uit Babel doen terugkeren opdat Zijn huis gebouwd zou worden. Niet langer mocht voor de ogen van de heidenen de Naam des Heeren ontheiligd worden door de troosteloze aanblik van Zijn huis. De herbouw was echter ook nodig voor de Judeeërs zelf. Tot verzoening van hun zonden was de offerdienst in Gods huis noodzakelijk. Hoe kon deze plaatsvinden op een wijze die de Heere welbehagelijk was als Zijn huis niet herbouwd zou zijn? De herbouw van de tempel was tenslotte ook noodzakelijk omdat daar eenmaal de beloofde Zaligmaker Zijn voetstappen zou zetten. Omdat door nalatigheid - bij de eerste profetie - of door moedeloosheid onder het volk - bij de tweede profetie - de herbouw van de tempel in gevaar kwam, moest Haggai de Judeeërs tot twee keer toe van Godswege aansporen Zijn huis toch te (her)bouwen.

In de derde profetie moest Haggai vervolgens ingaan op de periode die zou aanbreken als, na enige tijd, de tempel daadwerkelijk herbouwd zou zijn en daarin ook weer dagelijks de offers gebracht zouden worden. Hoezeer dat de Heere ook welbehagelijk zou zijn, betekende dat toch niet dat de Heere dan het volk automatisch Zijn zegen zou geven. Als het volk dan namelijk de Heere niet van harte zou dienen, kon, al was de tempel dan herbouwd, toch hetzelfde gebeuren als in de tijd dat de herbouw van de tempel achterwege bleef en, als een oordeel van de Heere, het volk gebrek leed als gevolg van droogte en de daarop volgende hongersnood.

In de vierde en laatste profetie, die wij in deze en in de volgende Bijbelstudie behandelen, gaat het dan vervolgens over een tijd die nog weer verder achter de horizon leek te liggen, maar waarover toch door verschillende profeten van het Oude Testament met grote ernst gesproken is, namelijk over de dag des Heeren of de oordeelsdag, waarop de Zoon van God zal wederkomen om te oordelen de levenden en de doden. Wanneer die dag zal aanbreken zal niet één (gebouwde) steen op de andere gelaten worden. Dan breekt de tijd aan van het nieuwe Jeruzalem waarvan Johannes later zal moeten zeggen: “En ik zag geen tempel in dezelve; want de Heere, de almachtige God, is haar Tempel, en het Lam” (Openbaring 21:22).

Spreek tot Zerubbábel

Nu is er wel een groot verschil tussen deze vierde profetie en de eerste drie profetieën die Haggai geprofeteerd heeft. Voor de eerste drie profetieën gold namelijk dat Haggai het hele volk moest aanspreken. Deze vierde en laatste profetie leek echter voornamelijk bestemd te zijn voor Zerubbábel: “Spreek tot Zerubbábel, den vorst van Juda” (vers 22a).

Wat was de reden dat Zerubbábel nu alleen werd aangesproken? De reden was niet dat deze laatste boodschap daadwerkelijk alleen voor hem bestemd zou zijn. De woorden die klonken waren wel degelijk ook voor de andere Judeeërs bestemd. Het moet zelfs nog sterker worden uitgedrukt. We kunnen zeggen dat in Zerubbábel al degenen die zalig worden, zowel Joden als heidenen, worden aangesproken. Om het anders te zeggen: Zerubbábel is hier zowel een “vertegenwoordiger” als een “type” van de Kerk van alle tijden en plaatsen. En niet alleen is hij een type van Gods volk, hij is ook een type van Christus.

Dit vraagt wel enige uitleg. Om dit te kunnen begrijpen moeten wij eerst de vraag beantwoorden wie Zerubbábel zelf eigenlijk geweest is. Hij wordt in vers 22 “de vorst van Juda” genoemd. Zijn vader is Sealthiël (Haggai 1:1 en 12 en Haggai 2:3). Zerubbábel was afkomstig uit de stam van Juda en ook een verre nazaat van koning David. Daarom wordt hij ook de vorst van Juda genoemd. Althans, hij zou de vorst van Juda moeten zijn, ware het niet dat hij in werkelijkheid niet meer was dan een soort van vazal die verantwoording verschuldigd was aan de vorst van Perzië.

Niettemin was het een groot wonder dat bij de verwoeste muren van de tempel, waar ondertussen hard aan de herbouw gewerkt werd, toch weer een nakomeling van koning David stond. Nadat, ten tijde van de ballingschap, Jeruzalem door de Babyloniërs verwoest was en het volk weggevoerd was naar Babel, had het er niet naar uitgezien dat dat nog ooit weer het geval zou kunnen zijn. Het leek er toen wel heel sterk op dat wat de Heere ooit aan David beloofd had, namelijk dat de Heere zijn koninkrijk tot in eeuwigheid zou bevestigen (onder andere 1 Kronieken 17:12-14), niet meer vervuld kon worden. Niets ook leek er op te wijzen dat de beloofde Messias ooit nog zou komen.

Altijd blijkt echter weer dat wat de Heere eenmaal beloofd heeft, door Hem, al lijkt het onmogelijk te zijn, toch vervuld wordt. Zerubbábels staan in de tempel was er het zichtbare bewijs van dat de Heere dacht aan Zijn genade en dat Zijn trouw aan Israël nooit gekrenkt was (Psalm 98:2 berijmd). Uit Zerubbábels nageslacht zou toch de beloofde Zaligmaker geboren worden. Wij lezen zijn naam dan ook in het geslachtsregister van de Heere Jezus (Matthéüs 1:12 en 13 en Lukas 3:27).

Geen verdienste

Dit alles is een nog groter wonder als wij bedenken dat, hoewel er onder Zerubbábels voorgeslacht wel Godvruchtige koningen geweest waren, van zijn directe voorgangers Jóhaz, Jójakim, Jójachin en Zedekía er niet één was die de Heere vreesde. Als een steeds terugkerend refrein lezen wij over hen dat zij deden wat kwaad was in de ogen des Heeren (onder andere 2 Koningen 23:32 en 37 en 2 Koningen 24:9 en 19)

Van Jójachin gold zelfs dat hij maar drie maanden geregeerd heeft (2 Koningen 24:8). Toen al werd hij, als een oordeel des Heeren, door Nebukadnézars troepen meegevoerd naar Babel, terwijl van de werkelijke inname van Jeruzalem nog geen sprake was (2 Koningen 24:8-17). Wij lezen zelfs dat de Heere van deze Jójachin heeft gezegd dat Hij hem als een zegelring van

Zijn hand zou wegrukken (Jeremia 22:24-28). Is het dan niet een groot wonder dat de Heere van zijn opvolger Zerubbábel zei: “Ik zal u stellen als een zegelring” (Haggai 2:24)?

Zerubbábel heeft aan den lijve ondervonden dat de zonden der vaderen bezocht worden aan de kinderen (Exodus 20:5 en Deuteronomium 5:9). Als kind werd hij in ballingschap, in Babel, geboren. En nu was hij dan weliswaar in naam de vorst van Juda, maar in de praktijk was hij niet meer dan een vazal die, als hij het huis des Heeren binnenging, de zwartgeblakerde muren van de tempel zag.

Toch noemde de Heere hem Zijn knecht (vers 24). Dat was niet de verdienste van Zerubbábel zelf. Want welke verwachting kon er van hem zijn als wij zien uit wat voor een goddeloos voorgeslacht hij voortkwam? Hoe zou een reine uit een onreine geboren kunnen worden (Job 14:4)?

Nu blijkt ook uit wat wij over Zerubbábel in het boek Haggai lezen dat hij, van nature, inderdaad geen “reine” geweest is. Toen Haggai, in de eerste profetie die hij sprak, de Judeeërs erop moest wijzen dat zij wel hun eigen huizen bouwden, terwijl Gods huis woest werd gelaten, was de eerste persoon die hij daarop moest aanspreken Zerubbábel (Haggai 1:1). Blijkbaar had Zerubbábel, als vorst van Juda, het goedgekeurd dat de Judeeërs wel hun eigen huizen bouwden, terwijl dat niet gebeurde met het huis des Heeren. Blijkbaar moest ook Zerubbábel de zonde van nalatigheid verweten worden. Datzelfde gold voor de zonde van moedeloosheid waarvoor Haggai het volk in de tweede profetie waarschuwde. Ook daarover werd Zerubbábel als eerste aangesproken (Haggai 2:3).

Wat echter een wonder is, is dat Zerubbábel de woorden van oordeel die Haggai, van Godswege, moest spreken, niet naast zich heeft neergelegd, maar dat wij van hem lezen dat hij die woorden “hoorde” (Haggai 1:12). Toen Haggai profeteerde was het voor Zerubbábel alsof de Heere Zelf tot hem sprak. Wat is het groot als ook een aards vorst mag buigen onder het Woord van de levende God. Dat buigen is een vrucht van genade en dat buigen is ook niet ongezegend gebleven. Wij lezen namelijk dat van Zerubbábel persoonlijk vermeld wordt, dat de Heere zijn geest verwekte om voor Hem Zijn huis te bouwen (Haggai 1:14), terwijl Haggai hem later, toen ook hij moedeloos was, persoonlijk van Godswege moest aanspreken om hem te bemoedigen: “Wees sterk...en werkt; want Ik ben met u, spreekt de HEERE der heirscharen” (Haggai 2:5).

Dat de Heere naar hem omzag was niet de verdienste van Zerubbábel zelf. Het was vrije gunst die eeuwig God bewoog: “Want u heb Ik uitverkoren, spreekt de HEERE der heirscharen” (vers 24b).

Ik zal de hemelen en de aarde bewegen

Nu moest Haggai in deze vierde profetie tegen Zerubbábel over iets profeteren waarvoor gold dat Zerubbábel daar zelf de vervulling niet van zou meemaken; althans niet tijdens zijn aardse leven. Wat was dat woord? “Ik zal de hemelen en de aarde bewegen; En Ik zal den troon der koninkrijken omkeren en verdelgen de vastigheid van de koninkrijken der heidenen; en Ik zal den wagen omkeren en die daarop rijden; en de paarden en die daarop rijden, zullen nederstorten, een iegelijk in des anderen zwaard” (vers 22b en 23).

Wat betekenen deze woorden? Wij weten wat het betekent als de Heere de aarde doet bewegen. Hoe vaak horen of lezen wij niet van aardbevingen? Nu zei de Heere echter dat Hij niet alleen de aarde zal doen beven, maar ook de hemelen. Dat ziet op wat er staat te gebeuren op de jongste dag, als Christus zal wederkomen. In Hebreeën 12 worden de woorden, die Haggai profeteerde, aangehaald door de apostel Paulus: "Nog eenmaal zal Ik bewegen niet alleen de aarde, maar ook den hemel" (Hebreeën 12:26). Heel duidelijk blijkt dan, ook vanuit de andere verzen uit Hebreeën 12, dat het bij deze woorden gaat om Christus' tweede komst naar de aarde. Eenmaal is het, bij hoge uitzondering, voorgekomen dat de Heere niet alleen de aarde deed beven, maar ook de hemel. Dat was bij Christus' eerste komst naar deze aarde, waarover Haggai ook profeteerde (Haggai 2:7 en 8). Nu zal datzelfde nog eenmaal gebeuren, op de dag van Christus' heerlijke wederkomst.

Wanneer die dag aanbreekt zullen alle tijdelijke dingen vergaan. Het enige wat dan onvergankelijk zal blijken te zijn, is het Koninkrijk dat Christus Zelf gevestigd heeft door Zijn bittere lijden en sterven, maar ook heerlijke opstanding uit de doden (Hebreeën 12:27 en 28). Alles wat nu de mensheid op aarde nog schijnbaar enige veiligheid biedt, zoals de overheid, de rechtsstaat en het leger, zal dan ophouden te bestaan. Op die dag zullen de koninkrijken van deze wereld omgekeerd en verdelgd worden. De cavalerie - de paarden en de wagens - waarop de heidense koningen in de oudheid vertrouwden en waarvan de koningen van Israël geen gebruik mochten maken (o.a. Psalm 33:16 en 17), zal dan door de Heere worden omgekeerd. Zelfs zal het zo zijn dat de vijandige legermachten, al voorafgaand aan Christus' wederkomst, tegenover elkaar zullen komen te staan en de een de ander zal vernietigen. Op dat laatste wijzen althans de laatste woorden van vers 23: "... een iegelijk in des anderen zwaard".

Leer voor Zijn Aangezichte beven

Nu geldt in onze dagen dat deze profetie, die al ruim vijftieng eeuwen geleden voorspeld is, nog altijd niet vervuld is. Wanneer echter de laatste van Gods uitverkorenen zal zijn toegebracht, zullen nog eenmaal de hemelen en de aarde bewogen worden en zal de Heere Jezus wederkomen. Als Haggai er in zijn dagen al met zo veel nadruk over sprak, hoe veel te meer geldt dat nu in onze tijd de door Haggai gesproken woorden ter harte genomen moeten worden. Moeten wij ook niet constateren dat in de tijd waarin we nu leven bepaalde zaken van deze profetie al in vervulling gaan? Zien wij niet dat de rechtsstaat de mensen steeds minder bescherming biedt en de volkeren van deze aarde meer en meer tegenover elkaar komen te staan? Horen wij niet steeds meer dat de door God geschapen wereld vergankelijk en broos is, hoewel de Heere haar nog steeds in stand houdt?

De Heere geeft ons echter in onze dagen ook iets te zien van Zijn onvergankelijk Koninkrijk. Ondanks het woeden van satan bewaart de Heere Zijn Kerk en vermeerdert haar. Ondanks dat de afval groot is, mag er door genade toch een volk zijn dat niet buigt voor de afgoden van deze wereld. Moeten we in dit verband ook niet wijzen op de wonderlijke geschiedenis van het volk Israël? Is Gods hand ook daarin niet zichtbaar?

De woorden die Haggai heeft moeten spreken zijn tot troost voor allen die de Heere in waarheid vrezen. Zij moeten ons echter tot grote schrik zijn als we nog voor eigen rekening leven en niet weten van het wonder van de vergeving der zonden. Als Christus wederkomt zal alle oog Hem namelijk zien (Openbaring 1:7) en alle tong Zijn Naam belijden (Filippenzen 2:11). Behoren wij dan tot degenen die het zullen zeggen: "Deze is onze God; wij hebben Hem verwacht, en Hij zal ons zalig maken" (Jesaja 25:9)? Of moeten wij het dan uitroepen tot de bergen: "Valt

op ons” en tot de heuvelen: “Bedekt ons”(Lukas 23:30)? Er is namelijk niet alleen een opstanding ten eeuwigen leven, maar ook tot versmaadheden en eeuwige afgrijzing (Daniël 12:2). De zondaar zal werkelijk van de top van eer in eeuwige verwoesting neerstorten (Psalm 73:9 berijmd).

Daarom zouden deze woorden “Ik zal de hemelen en de aarde bewegen” ons moeten doen beven, op dezelfde wijze als de kinderen Israëls dat deden toen de Heere op de Sinaï hen Zijn heilige geboden gaf. Toen het volk de berg zag, omringd door bliksemstralen, weken zij af en zeiden tot Mozes: “Spreek gij met ons, en wij zullen horen; en dat God met ons niet spreke, opdat wij niet sterven” (Exodus 20:18 en 19). Het volk begreep dat er een middelaar nodig was en vroeg Mozes dat te zijn. Alleen Mozes kon dat zelf ook niet zijn. Er was een betere Middelaar nodig: Jezus Christus.

Voor Zerubbábel gold dat hij al bij de eerste preek die Haggai moest houden, “hoorde” naar de stem des Heeren en vreesde voor Zijn Aangezicht (Haggai 1:12). Kennen wij daar ook iets van? Hoeveel preken hebben wij al niet gehoord? Mogen wij het werkelijk van harte meezingen: “Mijn ziel, herdenk met heilig beven, hoe God, met majesteit bekleed, Zijn Wet op Horeb heeft gegeven” (De Tien Geboden des Heeren: 1 berijmd)? Kunnen wij ons herkennen in de woorden van de Psalmddichter: “Aanbidt Hem need’rig al uw leven, Hem, Die, in ’t heiligdom verheven, een Godd’lijk licht van Zich verspreidt. Leer, aarde, voor Zijn majesteit, leer voor Zijn Aangezichte beven” (Psalm 96:6 berijmd)?

Op deze wijze de Heere te vrezen moet ons door de Heere Zelf geleerd worden. Smeek de Heere daarom dat Hij ons van nature stenen hart wegneemt en een vlezen hart geve (Ezechiël 36:26), opdat wij gaan verstaan dat werkelijk alles, ook alles in ons, door de zonde is aangetast en daarom alle aardse vastigheden wankelen. Waar u echter alle hoop ontvalt en u er achter komt dat er niemand is die u kan helpen, is er toch nog Eén Die u helpen wil en kan in alle nood: God in de Zoon van Zijn eeuwige liefde: Jezus Christus.

Vragen

1. Kunt u kort aan de hand van de vier profetieën van Haggai uitleggen dat de profeet geen woord te weinig, maar werkelijk de volle raad Gods heeft verkondigd?
2. Hoewel de Heere de zonden der vaders niet *straf*t aan de kinderen (onder andere Ezechiël 18:1-4), geldt wel dat de zonden van het voorgeslacht grote gevolgen kunnen hebben voor het nageslacht. Kunt u dat uitleggen aan de hand van Zerubbábels leven? Kan dit nog iets te maken hebben met wat wij horen in het derde gebod dat de Heere de zonden der vaders *bezoekt* aan de kinderen (Exodus 20:5)?
3. Waarom zou Haggai over het omkeren van de koninkrijken en van de paarden en wagens hebben moeten spreken toen het ging over de aankondiging van de jongste dag? Welke andere profeten hebben ook gesproken over het einde der tijden?
4. Zijn de woorden: “Ik zal de hemelen en de aarde bewegen” u al tot schrik geworden? Mogen deze woorden u ook al tot troost zijn?